

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

FREINETATHENEUM DE WINGERD TE GENT

Hoofdstructuur	secundair onderwijs
Doorlichtingseenheid	2000000254
Instelling	Freinetatheneum De Wingerd Neermeerskaai 1 A - 9000 GENT
Beleidsverantwoordelijke	ANNE VAN ZWIJNSVOORDE
Telefoonnummer	09 234 12 53
E-mail	wingerd.dir@onderwijs.gent.be
Website	https://scholen.stad.gent/freinetatheneumdewingerd
Bestuur	Stad Gent Botermarkt 1 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	SG Artevelde Woodrow Wilsonplein 1 - 9000 GENT
Centrum voor leerlingenbegeleiding	Interstedelijk CLB Gent Jubileumlaan 215 - 9000 GENT
Start- en einddatum doorlichting	27/05/2024 - 30/05/2024
Inspectieteam	Olivier DOUVERE Elly DE KEYSER Paul JANSSENSWILLEN

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	De begeleidingsprincipes	9
4.2	Het personeelsbeleid en de professionalisering	9
4.3	De onderwijsleerpraktijk schoolbreed	10
5	Respecteert de school de regelgeving?	12
6	Samenvatting	13
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	13
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	14
6.2.1	De begeleidingsprincipes	14
6.2.2	Het personeelsbeleid en de professionalisering	14
6.2.3	De onderwijsleerpraktijk	15
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	16
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	17
9	BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID	18

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van het personeelsbeleid, de professionalisering en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, het leef- en leerklimaat, de leer- en ontwikkelingsgerichte instructie, het personeelsbeleid, de professionalisering, de aanvangsbegeleiding en de ondersteuning van de teamleden tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

Alle hoofdstukken van dit verslag en het advies hebben betrekking op de doorlichtingseenheid Freinetatheneum De Wingerd (doorlichtingseenheid 2000000254). Deze eenheid omvat geheel of gedeeltelijk volgende scholen:

- Atheneum Wispelberg (112102).

Het aanbod van de doorlichtingseenheid en een overzicht van de onderwijslesplaatsen is terug te vinden als bijlage bij dit verslag.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid BENADERT DE VERWACHTING De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken en hoe ze de schoolwerking wil vormgeven. De schooleigen visie is samen te vatten met de kernwaarden open geest, gelijkwaardigheid, vertrouwen en engagement. Daarnaast heeft de school ook een visie over de integratie van de freinetpedagogie. De visie is afgestemd op de context en input van de school maar geeft nog niet voor alle aspecten van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding voldoende richting. De school beschikt in beperkte mate over een strategie om haar visie te realiseren en om tegemoet te komen aan de kwaliteitsverwachtingen van het referentiekader voor onderwijskwaliteit. Daardoor vinden verwachtingen omtrent het onderwijs en begeleiding op maat en de leer- en ontwikkelingsgerichte instructie slechts gedeeltelijk ingang in de schoolwerking. Anderzijds realiseert de school wel het stimulerend leefklimaat dat ze wil bieden. Het is voor de school een werkpunt om binnen het strategisch beleid de doelgerichtheid en de samenhang te versterken.

Organisatiebeleid VOLGENS DE VERWACHTING De school ontwikkelt en voert een beleid, waarbij participatie en dialoog belangrijk zijn. Kenmerkend voor de schoolcultuur is de open dialoog over motieven, ideeën, verzuchtingen en onzekerheden. Deze creëert een open communicatieklimaat, maar zorgt tegelijkertijd ook voor uitdaging inzake efficiëntie en gezamenlijke doelgerichtheid. De school staat open voor externe vragen en verwachtingen en speelt daar geregeld op in. Ze stimuleert vernieuwing, reflectie en expertisedeling tussen de teamleden. Ze werkt samen met anderen om de schoolwerking te versterken. Recentelijk reorganiseerde de school haar teamwerking in samenwerking met een externe partner. Ze zorgt voor zowel structureel ingebouwd overleg als ruimte voor informeel overleg. Het is een groeikans om de agendapunten nog doelgerichter vorm te geven zodat de vergaderingen en overlegmomenten met voldoende pedagogisch-didactische diepgang gebeuren en meer ondersteunend zijn voor het leren en onderwijzen. De school communiceert laagdrempelig en transparant met interne en externe belanghebbenden.

Onderwijskundig beleid
BENADERT DE
VERWACHTING

De school geeft het onderwijskundig beleid beperkt vorm en doet dat eerder fragmentair of niet schoolbreed. De maatregelen zijn niet altijd doelgericht en de afspraken zijn niet steeds duidelijk voor alle teamleden. Zo laat de school voor de leerlingenbegeleiding nog kansen liggen om meer doelgerichte, duidelijke en samenhangende afspraken te maken over de implementatie van de brede basiszorg en over een cyclische aanpak voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De school ondersteunt de teamleden en stimuleert professionalisering, maar doet dat weinig doelgericht. Uit het onderzoek blijkt dat het zicht op de ondersteuningsbehoeften van de teamleden nog onvolledig is. Het is een werkpunt om de teamleden bij de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding voldoende te ondersteunen.

Cyclische evaluatie van de kwaliteit
BENADERT DE
VERWACHTING

De evaluatie van de kwaliteit is weinig systematisch en cyclisch. De evaluaties zijn beperkt gepland en georganiseerd volgens een systematiek. De school evalueert af en toe bepaalde aspecten van de schoolwerking, maar heeft daarbij beperkt aandacht voor de evaluatie van de resultaten en effecten. Zo wordt de implementatie van de professionalisering weinig planmatig opgevolgd en laat de school nog kansen liggen om de kwaliteitsbewaking van onderwijsleerpraktijk voldoende systematisch vorm te geven.

Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit
BENADERT DE
VERWACHTING

De school evalueert haar kwaliteit beperkt doelgericht op basis van diverse beschikbare kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze laat nog kansen liggen om bepaalde schooleigen data zoals studieresultaten en concreet leerlingmateriaal in te zetten bij de kwaliteitsbewaking. De school betreft meestal wel relevante partners bij haar evaluaties. Ze evalueert echter haar werking weinig vanuit beoogde doelen met vooraf bepaalde objectieve succescriteria. De school slaagt er daarom nog niet altijd in om de resultaten en effecten bij de leerlingen duidelijk zichtbaar te maken bij haar evaluaties. Zo komt de betrouwbaarheid van de evaluaties in het gedrang.

Borgen en bijsturen
BENADERT DE
VERWACHTING

De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is onvolledig. Ze slaagt er nog niet altijd in om te bewaren en te verspreiden wat goed is. Ze laat nog kansen liggen om sterke punten doelgericht intern te verspreiden en om haar werking vanuit betrouwbare evaluaties bij te stellen. Recent stuurde de school de teamwerking bij en introduceerde ze de BLIK-uren en de zelfstandige werktijd. Het is nog een verbeterpunt om niet alleen deze vernieuwing maar ook om de onderwijsleerpraktijk en om de leerlingenbegeleiding voldoende samenhangend bij te sturen.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De begeleidingsprincipes

Ondersteuning van de teamleden
BENADERT DE VERWACHTING

Het schoolteam heeft onder meer via formele functioneringsgesprekken en op informele wijze zicht op de ondersteuningsbehoeften van de teamleden op het vlak van begeleiding maar dat zicht is onvolledig. Het schoolteam laat daardoor kansen liggen om ondersteunings- en professionaliseringsactiviteiten te bepalen die de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding versterken. Er zijn een aantal initiatieven die gericht zijn op coaching en de ontwikkeling van de expertise van de teamleden over onder andere taalontwikkelen onderwijs. Uit het onderzoek blijkt dat de ondersteunings- en professionaliseringsactiviteiten in mindere mate gericht zijn op het verwerven van deskundigheid over de brede basiszorg en relevante aspecten van begeleiding en onderwijs op maat voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Het is een werkpunt om de professionaliseringsinitiatieven meer te richten op doelgerichte expertisedeling op schoolniveau en op de individuele professionele groei van teamleden.

4.2 Het personeelsbeleid en de professionalisering

Personeelsbeleid
VOLGENS DE VERWACHTING

De school houdt bij de selectie van teamleden rekening met competenties die de schoolwerking kunnen versterken. Met het oog op coaching voert de school (formele en informele) functioneringsgesprekken en indien nodig evaluatiegesprekken. Ze voert een transparant, rechtvaardig en stimulerend evaluatiebeleid op basis van functiebeschrijvingen. Het is een groeikans om voor alle teamleden verschillende soorten bronnen zoals leslesobservaties als uitgangspunt te nemen voor functioneringsgesprekken. De school kan ook nog meer inzetten op de professionele ontwikkeling op vlak van pedagogisch-didactisch handelen van sommige teamleden.

Professionalisering
BENADERT DE VERWACHTING

De school kent in beperkte mate haar eigen professionaliseringsnaden en die van haar teamleden, vooral op het vlak van de vormgeving van de onderwijsleerpraktijk. Het professionaliseringsbeleid is beperkt gericht op prioritaire doelen. De school stelt middelen ter beschikking om de professionalisering te bevorderen. Ze laat kansen liggen op het vlak van een meer gerichte expertisedeling of -ontwikkeling. De school heeft weinig zicht of de bestaande initiatieven een effect hebben op de onderwijsleerpraktijk.

Aanvangsbegeleiding VOLGENS DE VERWACHTING De begeleiding van beginnende teamleden is gericht op integratie in de schoolwerking. De aanvangsbegeleiding is ingebed in de schoolcultuur en is gekoppeld aan ondersteuning en coaching in de klaspraktijk. Beginnende teamleden krijgen geregeld feedback gericht op het uitvoeren van hun kerntaken. Het is een aandachtspunt om ondanks alle uitdagingen ervoor te zorgen dat alle beginnende teamleden een voldoende samenhangende en systematische begeleiding krijgen.

4.3 De onderwijsleerpraktijk schoolbreed

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING De leraren laten kansen liggen om voor iedere leerling met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Het schoolteam levert inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen van de leerling die vastlopen in hun leer- of ontwikkelingsproces. De meeste leraren spelen zo goed als mogelijk in op de noden van de leerling. Het schoolteam bepaalt echter nog weinig vanuit een grondige analyse van de verzamelde gegevens en in overleg concrete specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen. Hierdoor laat het team kansen liggen om van daaruit resultaatgerichte en evalueerbare begeleidingsdoelen te bepalen en om voor sommige leerlingen doelgerichte en concrete maatregelen en redelijke aanpassingen te formuleren. De opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding vormen een werkpunt.

Leef- en leerklimaat VOLGENS DE VERWACHTING De leraren creëren een positief en stimulerend leef- en leerklimaat waarin alle leerlingen zich goed voelen. Er heerst een open communicatiecultuur tussen leerlingen en leraren, die gebaseerd is op wederzijds respect en gelijkwaardigheid. De leraren gaan positief om met de diversiteit van de leerlingengroep. De school is een veilige en stimulerende omgeving waar de leerlingen de kans krijgen om hun persoonlijkheid te uiten. De leerlingen geven aan dat zij zichzelf kunnen zijn in deze school. Het hanteren van strategieën om in te spelen op gewenst of ongewenst leerlingengedrag binnen het leerklimaat is nog een uitdaging voor het schoolteam.

Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie
BENADERT DE VERWACHTING

De leraren leveren inspanningen om het leren te ondersteunen. Het onderzoek toont aan dat er echter duidelijke verschillen zijn. Afhankelijk van leraar tot leraar laat men kansen liggen om de instructie geleidelijk, activerend, betekenisvol, leerlinggericht en taalontwikkelend te maken met het oog op een krachtige leeromgeving. De aandacht voor metacognitieve vaardigheden, de afstemming en de differentiatie van het aanbod op het leerlingenprofiel, alsook het expliciteren van leerdoelen en succescriteria zijn nog werkpunten. Het is nog een verbeterpunt om de brede basiszorg een meer doelgerichte en expliciete invulling te geven met het oog op het versterken van de preventieve benadering van de leerlingenbegeleiding binnen het domein leren en studeren. Sommige leraren benutten de tijd om te leren beperkt efficiënt.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- De eigen kwaliteit systematisch onderzoeken en bewaken.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 6

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van het personeelsbeleid, de professionalisering en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	◆
Organisatiebeleid	●
Onderwijskundig beleid	◆
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	◆

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, het leef- en leerklimaat, de leer- en ontwikkelingsgerichte instructie, het personeelsbeleid, de professionalisering, de aanvangsbegeleiding en de ondersteuning van de teamleden tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De begeleidingsprincipes

Ondersteuning van de teamleden

6.2.2 Het personeelsbeleid en de professionalisering

Personeelsbeleid

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

6.2.3 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk schoolbreed
Onderwijs en begeleiding op maat	◆
Leef- en leerklimaat	●
Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie	◆

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES waarbij het bestuur zich moet engageren om aan de hieronder vermelde tekorten te werken.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de leerlingenbegeleiding.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot het personeelsbeleid en de professionalisering.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk.
-
- De tekorten wegwerken met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF MET WERKPUNTEN
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: DE SCHOOL HEEFT GEEN GOK/SES-MIDDELEN

9 BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID

“Een doorlichtingseenheid bestaat uit structuuronderdelen (of delen van een structuuronderdeel op een bepaalde vestigingsplaats ingericht) van één schoolbestuur die (conform de finaliteit van het OK-kader) een geheel vormen en waarvoor het bestuur een samenhangend pedagogisch (kwaliteits)beleid ontwikkelt. Dit geheel is gelijktijdig het voorwerp van het onderzoek door de inspectie, conform het kwaliteitsdecreet.”

DE	Administratieve instellingsnummers
2000000254 - Freinetatheneum De Wingerd	112102 (so) (gedeeltelijk) + 112102 (so) (gedeeltelijk) + 112102 (so) (gedeeltelijk) + 112102 (so) (gedeeltelijk)

De doorlichtingseenheid organiseert onderwijs op volgende adressen:

- Neermeerskaai 1 bus A - 9000 GENT

Het aanbod van de administratieve instellingsnummers die gedeeltelijk behoren tot de doorlichtingseenheid bestaat uit:

112102 - Atheneum Wispelberg
so